Referentie: [redacted]
Datum: 9 juli 2026
Betreft: Reactie consultatie inzake Vereenvoudigingswet Justitie en Veiligheid 2027

Onlangs heeft SNG (Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders) kennisgenomen van de internetconsultatie 'Vereenvoudigingswet Justitie en Veiligheid 2027'. SNG wil graag gebruik maken van de mogelijkheid tot het geven van een reactie.
SNG was in samenwerking met de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) toentertijd nauw betrokken bij de realisatie van de wetgeving omtrent het elektronisch derdenbeslag en heeft vanwege haar e-Derdenbeslag service ruim 12 jaar ervaring met elektronische derdenbeslagen. De e-Derdenbeslag service is gebaseerd op artikel 475 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) en bewerkstelligt een efficiëntere werkwijze voor deurwaarders en derden zoals werkgevers, uitkeringsinstellingen en banken, waar het gaat om grote hoeveelheden derdenbeslagen. Onder meer alle gerechtsdeurwaarders, grootbanken en grote werkgevers in Nederland zijn op de e-Derdenbeslag service aangesloten via SNG.
Het onderhavige wetsvoorstel zal impact hebben op e-Derdenbeslag. Daarnaast ziet SNG mogelijkheden om het elektronisch derdenbeslag moderner, efficiënter en meer geautomatiseerd in te richten waarmee tijd en middelen bij ketenpartners bespaard kunnen worden.
Daarom wil SNG het volgende onder de aandacht brengen.

Inwerkingtreding
Om te beginnen is het noodzakelijk om aan te geven dat de e-Derdenbeslag service zal moeten worden aangepast op de voorgestelde wetswijziging in onder meer artikel 475 Rv. Dit raakt alle gebruikers van e-Derdenbeslag, waaronder voornoemde partijen. Op dit moment wordt via de e-Derdenbeslag service altijd een afschrift van het beslagexploot en van de executoriale titel in de vorm van bijvoorbeeld een rechterlijke uitspraak meegestuurd wanneer een deurwaarder beslag legt onder een derde. Het gevolg is dat SNG een aanpassing in de e-Derdenbeslag service dient door te voeren waardoor dergelijke afschriften niet standaard meer worden toegezonden. Deze aanpassing vereist tijd qua realisatie en een ketenuitrol die moet worden afgestemd onder alle aangesloten beslagleggers en derden. In de memorie van toelichting staat nu 1 januari 2027 als streefdatum voor de inwerkingtreding. Om de aanpassingen nauwgezet te kunnen doorvoeren, vraagt SNG om bij de inwerkingtredingsdatum met voorgaande rekening te houden en in ieder geval specifiek voor dit onderdeel een latere datum van inwerkingtreding te hanteren dan 1 januari 2027. SNG is uiteraard bereid en beschikbaar tot overleg om een werkbare datum van inwerkingtreding af te stemmen.

Format exploten
De artikelen 45 lid 3 Rv en 475 Rv stellen eisen aan de exploten voor een derdenbeslag. De regels stellen voornamelijk eisen aan de inhoud van de exploten en niet zozeer aan de vorm of het bestandsformat waarin een exploot elektronisch moet worden aangeleverd. Het 'Besluit regels registratie elektronische adressen van derden en elektronisch betekenen in geval van derdenbeslag' bevat voorschriften met betrekking tot het systeem, maar geen voorschriften met betrekking tot het elektronisch bericht waarmee het exploot verstuurd kan worden. Het is onduidelijk of het mogelijk is om een exploot te versturen naar derden door middel van een gestructureerd elektronisch bericht. Vanuit technische ontwikkeling bestaat de behoefte om hier duidelijkheid in te krijgen zodat technische verbetering van elektronische derdenbeslagen mogelijk wordt gemaakt.

In andere woorden is het wenselijk om de deurwaardersexploten bij een elektronisch derdenbeslag te kunnen aanleveren in een ander digitaal format dan een PDF met tekst. Het proces kan efficiënter worden ingericht wanneer een exploot door middel van een gesigned gestructureerd elektronisch bericht kan worden toegezonden. Op deze wijze bestaat de mogelijkheid voor partijen om deze gestructureerde elektronisch berichten geautomatiseerd in te lezen in hun systemen waardoor de processen efficiënter en nauwkeuriger ingericht kunnen worden. Deze werkwijze past beter bij een tijdkritisch proces zoals het leggen van een derdenbeslag. De huidige wettekst is op dit punt echter niet evident waardoor bovengenoemde ontwikkelingen niet met voldoende zekerheid doorgevoerd kunnen worden, omdat de geldigheid van een exploot niet in het geding mag komen.

Een voorstel is om in de wettekst op te nemen dat de exploten ook kunnen worden opgesteld in de vorm van gestructureerde elektronisch berichten, conform industrie-standaarden, die in de systemen van partijen geautomatiseerd leesbaar kunnen worden gemaakt. Hiermee wordt dus gevraagd om het format van exploten vrijer te laten zodat een ruimere technische interpretatie mogelijk is. Het is uiteraard essentieel dat de inhoudelijke vereisten van het exploot gewaarborgd blijven.

Hierbij wil SNG ook in het algemeen de oproep doen om terughoudend te zijn met benoemen van specifieke technologische vereisten in teksten voor wet- en regelgeving en een en ander juist meer op abstract niveau te regelen. Indien de wettekst een te strak kader geeft voor wat betreft de technische invulling dan kan dit juist technische ontwikkeling en mogelijkheden in de weg staan, omdat technologie constant in ontwikkeling is en wetgeving daar doorgaans op achter loopt.

Modelverklaring
In artikel 475 lid 2 Rv is geregeld dat de deurwaarder bij een derdenbeslag ook een formulier moet laten waarmee een verklaring als bedoeld in artikel 476b Rv kan worden gedaan, ofwel de derdenverklaring. Hier is ook geregeld dat de deurwaarder en de derde-beslagene kunnen overeenkomen om af te zien van het laten van dit formulier.
Artikel 2 van het ‘Besluit Verklaring derdenbeslag’ benoemt dat de verklaring onder meer langs een elektronische weg kan worden ingediend door middel van een ingevuld formulier als bedoeld onder a, indien in dat formulier het elektronisch adres van de deurwaarder is opgegeven (lid 1, onderdeel d). Daarnaast benoemt artikel 2 dat de verklaring ook kan gebeuren door elk ander door de deurwaarder als verklaring aanvaard geschrift (lid 1, onderdeel e). In onderdeel d wordt er terugverwezen naar de modelverklaring en in onderdeel e wordt er gesproken over een ‘geschrift’. Hierdoor is het onduidelijk of bij een elektronisch derdenbeslag het laten van het modelformulier achterwege gelaten kan worden en vervolgens de derdenverklaring ook via een gestructureerd elektronisch bericht via de e-Derdenbeslag service kan worden afgegeven aan een deurwaarder. Daarnaast maakt de verplichting tot onderlinge afstemming tussen deurwaarders en derde-beslagene ingewikkeld om een elektronisch proces voor de derdenverklaring op te nemen in een service die door meerdere partijen wordt gebruikt. Het is administratief niet werkbaar om deze onderlinge afstemming tussen alle partijen vast te leggen.
Het proces van de derdenverklaring kan efficiënter en eenvoudiger worden ingericht indien de derdenverklaring ook in een vrijer format kan worden verstrekt aan de deurwaarder en zonder dat dit een onderlinge afstemming van de alle partijen vereist. Vergelijkbaar met de hierboven genoemde onduidelijkheid met betrekking tot het format van het exploot is het wenselijk om hier expliciet meer ruimte te krijgen voor een technische invulling van de derdenverklaring. Dit past beter bij de stand der techniek bij deurwaarders en derden en levert daarmee een aanzienlijke lastenverlichting voor partijen op.

Elektronisch adres
Op grond van artikel 475 lid 4 en 5 Rv dienen derde-beslagenen een elektronisch adres te verkrijgen en dit te laten registeren in een register. In invulling daarvan geeft het register e-Derdenbeslag van de KBvG deurwaarders inzicht in welke organisaties een derdenbeslag elektronisch willen en kunnen ontvangen. Toentertijd was de gedachte dat direct op het gepubliceerde elektronische adres beslag gelegd kon worden, een zogenaamd e-mailbeslag. In praktijk bleek dit echter zeer onwenselijk vanwege de juridische en informatiebeveiliging voorwaarden die aan het elektronisch derdenbeslag gesteld worden. Een dergelijk 'elektronisch adres' zoals de wetgever toen bedacht had bestaat in de praktijk niet zozeer. Deze 'adressen' zijn technisch complexer van aard en met de huidige inzichten op het gebied van cyber security zeer onwenselijk om te publiceren.
Derden kunnen simpelweg aansluiten op e-Derdenbeslag en dan in het Register e-Derdenbeslag worden opgenomen. Het Register e-Derdenbeslag is op die manier al toereikend. Beslagleggers kunnen zien welke organisaties een elektronisch derdenbeslag kunnen ontvangen. Indien zij willen weten hoe het beslag gelegd kan worden dan zouden zij de KBvG kunnen contacteren die eventueel kan doorverwijzen naar SNG. Voor de goede orde: alle gerechtsdeurwaarders zijn dus al aangesloten op e-Derdenbeslag.

Ontvangsttheorie
In het kader van het elektronisch derdenbeslag wil SNG ook de volgende problematiek onder de aandacht brengen. Bij het leggen van een elektronisch derdenbeslag wordt er uitgegaan van de ontvangsttheorie. Zo is in het 'Besluit regels registratie elektronische adressen van derden en elektronisch betekenen in geval van derdenbeslag' in artikel 3 geregeld:

"De derde bevestigt automatisch elektronisch de ontvangst van een elektronisch verzonden beslagexploot"

Waarbij in de Nota van toelichting is aangegeven dat vanaf het moment van ontvangst de beslaglegging onder de derde is voltooid.

Het beslag is gelegd op het moment dat de derde het elektronische beslag heeft ontvangen, ofwel binnenkrijgt binnen haar systeem. De ontvangsttheorie resulteert echter in een afhankelijkheid voor de deurwaarder van de derde om succesvol een elektronisch derdenbeslag te kunnen leggen. Dit in tegenstelling tot het fysieke derdenbeslag waarbij wordt uitgegaan van de verzendtheorie.
Gedachte toentertijd was dat de derde vrijwillig kon meewerken aan het elektronisch derdenbeslag, immers de fysieke beslaglegging bleef ook mogelijk waarbij het initiatief tot het moment van beslaglegging bij de deurwaarder ligt. Echter, is de wet tussentijds aangepast waarbij een nieuwe verplichting voor deurwaarders werd geïntroduceerd: kan een derde elektronische derdenbeslagen ontvangen, dan is iedere deurwaarder verplicht elektronisch beslag te leggen. Daarmee is het initiatief meer bij de derde te komen liggen wat niet passend is bij het dwangmiddel beslag.
Bij een moderne technische implementatie zou een elektronisch derdenbeslag klaargezet kunnen worden zodat een derde het beslag kan ophalen. Een derde zou echter het beslag niet kunnen ophalen, waardoor het nog niet in haar domein terechtkomt en wellicht niet bij haar ontvangen is, waarbij de verplichte ontvangstbevestiging ook uitblijft.
Het moge duidelijk zijn dat bij een derdenbeslag het moment van beslaglegging zeer belangrijk kan zijn, om bijvoorbeeld te kunnen vaststellen welk bedrag precies onder het beslag valt.
SNG treedt graag in gesprek om de knelpunten ten aanzien van de huidige ontvangsttheorie bij elektronisch derdenbeslag te bespreken en om tot een passende inrichting en oplossing te komen.

Burgerservicenummer
Ook wil SNG het gebruik van het burgerservicenummer (BSN) bij elektronische derdenbeslagen onder de aandacht brengen. Banken stellen zich op het standpunt dat zij in het kader van e-Derdenbeslag niet het burgerservicenummer (BSN) kunnen gebruiken. In hun optiek is er onvoldoende wettelijke grondslag om het BSN te gebruiken om een schuldenaar te identificeren bij een derdenbeslag. Banken beschikken in het kader van andere wettelijke verplichtingen wel over het BSN van hun klanten. Gerechtsdeurwaarders zijn als overheidsorganen in het kader van de uitvoering van hun taak bevoegd tot het gebruik van het BSN. Dit volgt rechtstreeks uit de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb), onder meer artikel 10. Indien expliciet duidelijk wordt dat banken in het derdenbeslagproces gebruik mogen maken van het BSN dan worden unieke identificaties gewaarborgd. Dit komt de privacy en rechtszekerheid ten goede, omdat er geen persoonsverwisseling kan ontstaan.

Het gebruik van het BSN om een schuldenaar te kunnen identificeren, is overigens niet alleen gewenst bij derdenbeslagen, maar ook om vergelijkbare redenen bij verzoeken om rekeninginformatie op grond van artikel 475aa Rv. Deze verzoeken kunnen eveneens elektronisch plaatsvinden, via SNG. Indien expliciet duidelijk wordt dat bij deze verzoeken ook het BSN gebruikt mag worden dan zou de identificatie alleen op basis van het BSN kunnen plaatsvinden en zouden er dus minder persoonsgegevens verstrekt hoeven te worden om identificatie mogelijk te maken.

Conclusie
SNG juicht de bedoelde vereenvoudiging toe en begrijpt bij uitstek het doel om de bescherming van de privacy van de schuldenaar meer te waarborgen. SNG ziet bovendien meer mogelijkheden tot vereenvoudiging en verbetering van het huidige proces inzake elektronische derdenbeslagen.
Het is met deze beoogde wetswijziging ook het moment om stil te staan bij de behoeften vanuit de praktijk met betrekking tot het elektronisch derdenbeslag. Het proces kan efficiënter worden ingericht waarmee tijd en middelen bespaard kunnen worden. Dit is zowel voor de beslagleggers, derde-beslagenen als de schuldenaars een positieve ontwikkeling. Vanuit SNG dan ook de oproep om ook de potentiële technologische mogelijkheden en behoeften vanuit de praktijk mee te nemen in deze beoogde wetswijziging.

Wij zijn graag bereid tot nadere toelichting en/of overleg over onze zienswijze en suggesties.

Namens SNG,

[redacted] (Directeur)